

# TRUMP DOSSIER 2015–2029

## HOOFDSTUK 23

### 23.14 Historische vergelijking

## VAN "GEEN NIEUWE OORLOGEN" NAAR HET CONFLICT MET IRAN

De geopolitieke schokgolf van Trumps militaire keuze (2025–2029)

---

### DEEL 3 – De wereld na Operation Midnight Hammer (2025–2029)

Overzicht hoofdstukken 23.11 t/m 23.15

#### 23.11 De economische gevolgen

"Olie, inflatie en een onrustige wereldeconomie"

Analyse van:

- ontwikkeling van olie- en gasprijzen;
  - de Straat van Hormuz en de mondiale energievoorziening;
  - inflatie in de VS, Europa en Azië;
  - gevolgen voor financiële markten;
  - defensie-uitgaven;
  - internationale handel;
  - verzekeringskosten voor zeevaart;
  - gevolgen voor de Amerikaanse economie;
  - vergelijking met eerdere oliecrises (1973, 1979, 1990 en 2022).
-

## 23.12 Gevolgen voor de Verenigde Staten

Analyse van:

- politieke reacties in Washington;
  - Republikeinen versus Democraten;
  - rol van het Congres;
  - publieke opinie;
  - veteranen;
  - defensiebegroting;
  - presidentschap van Trump;
  - gevolgen voor de Midterm-verkiezingen van 2026;
  - invloed op Trumps historische nalatenschap.
- 

## 23.13 Gevolgen voor de wereldorde

Analyse van:

- veranderende machtsbalans;
  - NAVO;
  - BRICS;
  - Rusland;
  - China;
  - nucleaire afschrikking;
  - internationale samenwerking;
  - opkomst van een multipolaire wereld;
  - toekomst van de Verenigde Naties.
- 

## 23.14 Historische vergelijking ga naar bladzijde 6

Vergelijking met:

- Cubacrisis (1962);
- Irak (2003);
- Kosovo (1999);
- Afghanistan;
- Vietnam;
- Operatie Desert Storm;
- aanval op Soleimani (2020).

Welke lessen zijn vergelijkbaar?

Welke verschillen zijn historisch uniek?

---

## 23.15 Historische eindanalyse

De afsluiting van HOOFDSTUK 23.

Hier worden alle voorgaande hoofdstukken samengebracht.

Centrale vraag:

**Heeft Donald Trump met de aanval op Iran zijn verkiezingsbelofte gebroken en hoe zal de geschiedenis hierover waarschijnlijk oordelen?**

Dit hoofdstuk bevat:

- integrale historische beoordeling;
- geopolitieke conclusies;
- democratische gevolgen;
- militaire evaluatie;
- economische balans;
- internationale rechtsorde;
- neutrale eindconclusie.

## §23.1 INLEIDING

### Wanneer een verkiezingsbelofte de geschiedenis ontmoet

*"Ik zal geen nieuwe oorlogen beginnen."*

Het was een van de meest herkenbare boodschappen waarmee Donald Trump zich tijdens beide presidentscampagnes onderscheidde van veel van zijn voorgangers. Vanaf zijn eerste verkiezingscampagne in 2016 bekritiseerde hij de langdurige Amerikaanse militaire betrokkenheid in Afghanistan en Irak. Ook tijdens zijn campagne voor een tweede ambtstermijn keerde deze boodschap steeds terug. Hij presenteerde zichzelf als een president die de Verenigde Staten uit eindeloze conflicten wilde houden en conflicten liever door afschrikking en onderhandelingen wilde beëindigen dan door nieuwe militaire interventies.

Voor veel kiezers vormde juist deze belofte een belangrijk onderdeel van zijn aantrekkingskracht. Binnen delen van de Republikeinse achterban leefde de wens om de Verenigde Staten minder direct te betrekken bij kostbare buitenlandse oorlogen. Tegelijkertijd bleef Trump benadrukken dat de Verenigde Staten, wanneer hun veiligheid of

die van bondgenoten in het geding zou zijn, bereid moesten zijn snel en met overweldigende kracht op te treden.

Deze twee uitgangspunten — terughoudendheid én bereidheid tot militair optreden — zouden in 2026 rechtstreeks met elkaar in botsing komen.

---

## Een onverwacht kantelpunt

In juni 2026 escaleerde het conflict tussen Israël en Iran in hoog tempo. Na Israëlische aanvallen op Iraanse militaire en nucleaire doelen besloot de Amerikaanse regering onder president Trump zich militair te mengen. Op 21 juni 2026 voerden Amerikaanse strijdkrachten luchtaanvallen uit op drie Iraanse nucleaire installaties: **Fordow**, **Natanz** en **Isfahan**. De operatie kreeg de codenaam **Operation Midnight Hammer**. Volgens het Amerikaanse ministerie van Defensie namen meer dan 125 militaire vliegtuigen deel, waaronder zeven B-2 Spirit-stealthbommenwerpers. Ook werden GBU-57 "Massive Ordnance Penetrator"-bommen en Tomahawk-kruisraketten ingezet. De Amerikaanse regering verklaarde dat de operatie bedoeld was om het Iraanse nucleaire programma ernstig te beschadigen en Iran tot onderhandelingen te bewegen.

President Trump omschreef de operatie als een "spectaculair militair succes" en stelde dat de belangrijkste verrijkingsinstallaties van Iran "volledig waren vernietigd". Onafhankelijke analyses waren op dat moment terughoudender: zij concludeerden dat de installaties zware schade hadden opgelopen, maar dat de volledige omvang van de schade en de status van verrijkt uranium nog niet met zekerheid konden worden vastgesteld.

---

## Waarom dit hoofdstuk belangrijk is

De Amerikaanse aanvallen op Iran markeerden een van de belangrijkste buitenlandse beleidsbeslissingen van Trumps tweede presidentschap. De gebeurtenissen riepen onmiddellijk vragen op die verder reiken dan de militaire operatie zelf:

- Was hiermee sprake van een nieuwe oorlog of van een beperkte militaire interventie?
- Paste de operatie binnen de verkiezingsbelofte om geen nieuwe oorlogen te beginnen?
- Welke constitutionele bevoegdheden had de president?
- Welke rol speelde het Congres?
- Welke gevolgen had de aanval voor de internationale rechtsorde?
- Hoe reageerden bondgenoten en rivalen?
- Welke economische gevolgen waren zichtbaar op de energie- en financiële markten?
- Wat betekende dit voor de machtsbalans in het Midden-Oosten en daarbuiten?

Het beantwoorden van deze vragen vereist meer dan een beschrijving van de militaire operatie. Het vraagt om een analyse waarin diplomatie, internationaal recht, economie, militaire strategie, binnenlandse politiek en geopolitiek samen worden beschouwd.

---

## Onderzoeksvraag

Dit hoofdstuk onderzoekt daarom de volgende centrale vraag:

**In hoeverre betekende de Amerikaanse militaire actie tegen Iran een breuk met Donald Trumps verkiezingsbelofte om geen nieuwe oorlogen te beginnen, en welke gevolgen had deze beslissing voor de Verenigde Staten, Iran en de internationale gemeenschap?**

Deze vraag wordt niet uitsluitend benaderd vanuit Amerikaans perspectief. Ook de standpunten van Iran, Israël, Europese bondgenoten, internationale organisaties en onafhankelijke deskundigen worden meegenomen.

---

## Methodologie

Dit hoofdstuk is opgebouwd volgens de uitgangspunten van het **TRUMP DOSSIER 2015–2029**:

- onderscheid tussen controleerbare feiten en interpretaties;
- chronologische reconstructie van gebeurtenissen;
- vergelijking van officiële verklaringen met onafhankelijke analyses;
- aandacht voor juridische, militaire, economische en diplomatieke dimensies;
- expliciete vermelding van onzekerheden wanneer informatie nog onderwerp van onderzoek is.

De analyse maakt gebruik van openbare bronnen, waaronder officiële Amerikaanse documenten, verklaringen van het ministerie van Defensie, rapporten van het Amerikaanse Congres, internationale organisaties en gezaghebbende nieuwsorganisaties. Voor de beschrijving van **Operation Midnight Hammer** zijn onder meer gegevens gebruikt van de Congressional Research Service, het Amerikaanse ministerie van Defensie en onafhankelijke analyses van onder andere Reuters, AP en de Council on Foreign Relations.

---

## Historische reflectie

Slechts weinig buitenlandse beleidsbeslissingen uit Trumps tweede ambtstermijn hebben zoveel internationale aandacht gekregen als de beslissing om rechtstreeks militaire aanvallen uit te voeren op Iraanse nucleaire installaties. Voor voorstanders vormde de operatie een voorbeeld van snelle en krachtige afschrikking; voor critici riep zij vragen op over escalatie, de rol van het Congres en de risico's van een bredere regionale oorlog.

Juist omdat de beoordeling van deze gebeurtenis sterk uiteenloopt, is een zorgvuldig onderscheid tussen feiten, politieke standpunten en historische interpretaties essentieel. Dat vormt het uitgangspunt voor de rest van dit hoofdstuk.

---

## HOOFDSTUK 23.14

# Historische vergelijking

## Operation Midnight Hammer in perspectief

**Wat leert de geschiedenis over preventieve oorlogen, militaire interventies en geopolitieke crises?**

*"Geen enkele oorlog ontstaat in een historisch vacuüm. Iedere militaire interventie draagt elementen van eerdere conflicten in zich, maar kent tegelijkertijd unieke kenmerken. Om de betekenis van de Amerikaanse aanval op Iran in juni 2026 goed te kunnen beoordelen, is vergelijking met eerdere historische gebeurtenissen onmisbaar. Niet om te bewijzen dat de geschiedenis zich herhaalt, maar om te begrijpen welke patronen terugkeren en welke lessen telkens opnieuw zichtbaar worden."*

---

## 23.14.1 Inleiding

Historici vergelijken grote internationale crises niet omdat zij identiek zijn, maar omdat vergelijking helpt om:

- politieke besluitvorming te begrijpen;
- militaire strategieën te analyseren;
- diplomatieke patronen te herkennen;
- economische gevolgen te beoordelen;

- de ontwikkeling van het internationaal recht te volgen.

Operation Midnight Hammer roept herinneringen op aan verschillende militaire interventies uit de afgelopen zestig jaar, maar verschilt ook op belangrijke punten van die eerdere conflicten.

---

## 23.14.2 De Cubacrisis (1962)

### Overeenkomsten

De Cubacrisis en de crisis rond Iran draaiden beide om de dreiging van nucleaire escalatie.

In beide gevallen stonden centraal:

- voorkomen van verdere nucleaire ontwikkeling;
- wereldwijde veiligheidszorgen;
- risico op confrontatie tussen grootmachten;
- internationale diplomatie.

### Verschillen

De Cubacrisis werd uiteindelijk opgelost zonder directe militaire aanvallen op Cuba of de Sovjet-Unie.

In 2026 koos Washington juist voor een directe militaire aanval op Iraanse nucleaire installaties.

### Historische les

De Cubacrisis wordt vaak gezien als een voorbeeld waarbij diplomatie, geheime onderhandelingen en wederzijdse concessies een nucleaire confrontatie hielpen voorkomen. De gebeurtenissen van 2026 laten zien dat staten in vergelijkbare veiligheidscontexten ook kunnen kiezen voor militair optreden wanneer zij menen dat diplomatie onvoldoende resultaat oplevert.

---

## 23.14.3 De Golfoorlog (1990–1991)

### Overeenkomsten

- conflict in het Midden-Oosten;
- grote Amerikaanse militaire inzet;
- bescherming van regionale stabiliteit;
- internationale economische gevolgen;
- aandacht voor olievoorziening.

## Verschillen

De Golfoorlog vond plaats na een duidelijke invasie van Koeweit door Irak en werd uitgevoerd met een breed mandaat van de VN-Veiligheidsraad en een internationale coalitie.

Operation Midnight Hammer was daarentegen een beperkte Amerikaanse militaire operatie tegen nucleaire infrastructuur in Iran, zonder een vergelijkbaar VN-mandaat.

## Historische les

De internationale legitimiteit van militaire operaties hangt niet alleen af van militaire doelstellingen, maar ook van de juridische en diplomatieke context waarin zij plaatsvinden.

---

## 23.14.4 De Irakoorlog (2003)

Van alle moderne conflicten wordt de aanval op Iran waarschijnlijk het vaakst vergeleken met de Irakoorlog.

## Overeenkomsten

- zorgen over massavernietigingswapens;
- preventieve veiligheidsargumenten;
- verdeeldheid binnen de internationale gemeenschap;
- debat over internationaal recht;
- discussie over de rol van inlichtingen.

## Verschillen

Irak (2003):

- volledige invasie;
- regimewisseling;
- langdurige bezetting;
- jarenlange oorlog.

Iran (2025):



- beperkte luchtaanvallen;
- geen grondtroepen;
- geen regimewisseling;
- geen langdurige bezetting.

### **Historische les**

Hoewel beide operaties werden gerechtvaardigd vanuit veiligheidsoverwegingen, verschilden hun omvang, doelstellingen en uitvoering aanzienlijk. Historici zullen daarom waarschijnlijk voorzichtig zijn met directe gelijkstellingen, maar de vergelijking blijft relevant vanwege de terugkerende discussie over preventief militair optreden.

---

## **23.14.5 Kosovo (1999)**

### **Overeenkomsten**

- militaire operatie zonder eenduidig VN-mandaat;
- debat over internationale legitimiteit;
- bescherming van veiligheidsbelangen;
- verdeeldheid binnen de internationale gemeenschap.

### **Verschillen**

De NAVO-interventie in Kosovo werd mede gemotiveerd door humanitaire overwegingen.

Operation Midnight Hammer had een andere doelstelling: het beperken van een vermeende nucleaire dreiging.

### **Historische les**

Kosovo liet zien dat staten soms besluiten militair op te treden wanneer zij menen dat politieke of humanitaire belangen onmiddellijke actie vereisen. Ook dergelijke operaties blijven onderwerp van juridisch en historisch debat.

---

## **23.14.6 Afghanistan (2001)**

Na de aanslagen van 11 september 2001 begonnen de Verenigde Staten een militaire operatie in Afghanistan.

## Overeenkomsten

- beroep op nationale veiligheid;
- snelle militaire besluitvorming;
- brede internationale aandacht.

## Verschillen

Afghanistan ontwikkelde zich tot een langdurige oorlog met een omvangrijke internationale militaire aanwezigheid.

De operatie tegen Iran was juist bedoeld als een beperkte actie zonder langdurige militaire bezetting.

## Historische les

Beperkte militaire operaties kunnen onbedoeld uitgroeien tot langdurige betrokkenheid. Dat risico speelde ook een rol in de discussies rond Iran.

---

# 23.14.7 De aanval op Qasem Soleimani (2020)

Binnen Trumps eigen presidentschappen vormt de aanval op de Iraanse generaal **Qasem Soleimani** de meest directe historische vergelijking.

## Overeenkomsten

- gericht op één specifieke veiligheidsdreiging;
- beperkte militaire operatie;
- directe confrontatie tussen de Verenigde Staten en Iran;
- internationale zorgen over escalatie.

## Verschillen

De aanval op Soleimani was gericht op een individuele militaire leider.

Operation Midnight Hammer richtte zich op strategische nucleaire infrastructuur.

## Historische les

Beide operaties tonen aan hoe beperkte militaire acties aanzienlijke diplomatieke en strategische gevolgen kunnen hebben, ook wanneer zij niet uitmonden in een volledige oorlog.

---

## 23.14.8 Vietnam

Vietnam blijft in de Amerikaanse geschiedenis het klassieke voorbeeld van een conflict dat veel groter werd dan oorspronkelijk was voorzien.

### Historische les

Vietnam leert dat:

- politieke doelstellingen voortdurend moeten worden heroverwogen;
- publieke steun kan afnemen bij langdurige betrokkenheid;
- militaire successen niet automatisch politieke successen opleveren.

Hoewel de situatie rond Iran wezenlijk verschilde, werd deze historische ervaring regelmatig genoemd in Amerikaanse discussies over het risico van verdere escalatie.

---

## 23.14.9 Wat maakt juni 2025 historisch uniek?

Operation Midnight Hammer onderscheidt zich op meerdere punten van eerdere conflicten.

### Unieke kenmerken

- eerste openlijke Amerikaanse grootschalige aanval op Iraanse nucleaire installaties;
- inzet van GBU-57 Massive Ordnance Penetrator-bommen tegen diepgelegen nucleaire doelen;
- combinatie van precisiewapens, cybercapaciteiten en uitgebreide inlichtingenondersteuning;
- uitvoering in een wereld die steeds multipolairder is;
- directe invloed op mondiale energie- en financiële markten zonder uit te groeien tot een langdurige conventionele oorlog.

Hierdoor vormt juni 2026 een eigen categorie binnen de moderne militaire geschiedenis.

---

## 23.14.10 Terugkerende patronen

Ondanks de verschillen tonen vrijwel alle historische vergelijkingen een aantal terugkerende kenmerken.

### Politiek

- spanningen tussen uitvoerende macht en parlement;
- debat over legitimiteit;
- publieke verdeeldheid.

### Militair

- snelle technologische ontwikkeling;
- precisiewapens;
- afschrikking.

### Diplomatiek

- internationale verdeeldheid;
- pogingen tot bemiddeling;
- discussie over internationaal recht.

### Economisch

- stijgende energieprijzen;
- onzekerheid op financiële markten;
- verstoringen van internationale handel.

Deze patronen keren in verschillende vormen terug in vrijwel iedere grote internationale crisis.

---

## 23.14.11 Historische analyse

Historische vergelijking leert dat geen enkel conflict volledig uniek is, maar ook dat geen enkele vergelijking volledig opgaat. Operation Midnight Hammer vertoont overeenkomsten met eerdere Amerikaanse interventies, vooral waar het gaat om preventieve veiligheidsargumenten, juridische discussies en zorgen over escalatie. Tegelijkertijd onderscheiden de beperkte duur van de operatie, het ontbreken van een grondoorlog en de nadruk op strategische precisieaanvallen deze gebeurtenis van conflicten als Irak (2003) en Afghanistan (2001).

Voor historici ligt de grootste waarde van vergelijking niet in het trekken van eenvoudige parallellen, maar in het herkennen van terugkerende dilemma's: hoe staten omgaan met

dreigingen die nog niet volledig zijn gerealiseerd, hoe zij veiligheid afwegen tegen internationaal recht en hoe militaire besluiten politieke en economische gevolgen kunnen hebben die de oorspronkelijke doelstellingen overstijgen.

---

## Samenvattende vergelijking

| Historisch conflict       | Belangrijkste overeenkomst               | Belangrijkste verschil                    |
|---------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------|
| <b>Cubacrisis (1962)</b>  | Nucleaire dreiging                       | Diplomatie voorkwam militair optreden     |
| <b>Golfoorlog (1991)</b>  | Midden-Oosten en regionale veiligheid    | VN-mandaat en brede coalitie              |
| <b>Irak (2003)</b>        | Preventieve veiligheidsargumenten        | Geen invasie of regimewisseling in 2026   |
| <b>Kosovo (1999)</b>      | Debat over internationale legitimiteit   | Andere doelstelling en context            |
| <b>Afghanistan (2001)</b> | Nationale veiligheid als rechtvaardiging | Geen langdurige bezetting                 |
| <b>Soleimani (2020)</b>   | Directe VS-Iran-confrontatie             | Infrastructuur versus individueel doelwit |
| <b>Vietnam</b>            | Waarschuwing voor escalatie              | Geen langdurige grondoorlog               |

---

## Conclusie §23.14

De historische vergelijking laat zien dat **Operation Midnight Hammer** elementen bevat van meerdere eerdere internationale crises, maar zich niet volledig laat vergelijken met één specifiek conflict. De operatie combineerde kenmerken van preventieve militaire actie, nucleaire afschrikking, precisieoorlogvoering en geopolitieke machtsprojectie in een periode waarin de internationale orde steeds multipolairder werd.

Juist daarom zal de uiteindelijke historische beoordeling waarschijnlijk niet worden bepaald door de militaire uitvoering alleen, maar door de langetermijngevolgen voor regionale veiligheid, de ontwikkeling van het Iraanse nucleaire programma, de internationale rechtsorde en de positie van de Verenigde Staten in de wereld.

---

## Vooruitblik op §23.15 – Historische eindanalyse

Het slothoofdstuk brengt alle voorgaande analyses samen. Daarin wordt de centrale vraag van HOOFDSTUK 23 beantwoord:

**In hoeverre betekende de Amerikaanse aanval op Iran een breuk met Trumps verkiezingsbelofte van "geen nieuwe oorlogen", en hoe zal de geschiedenis deze beslissing waarschijnlijk beoordelen?**

Deze eindanalyse zal niet alleen de militaire, juridische en geopolitieke dimensies samenbrengen, maar ook de democratische, economische en historische betekenis van dit kantelpunt binnen het **TRUMP DOSSIER 2015–2029**.

Alle hoofdstukken en podcast afleveringen zijn gemaakt door ai volgens het idee en script

van BridgeThuis-BridgeBox Thijs

Update 24juli2026